

JITKA SOUDKOVÁ: PIVO A HOSPODY V KULTUŘE ČESKÉ SPOLEČNOSTI RIGORÓZNÍ PRÁCE POSUDEK OPONENTA

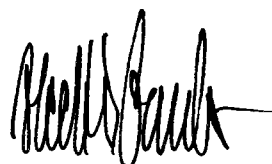
Kolegyně Jitka Soudková zvolila pro svou rigorózní práci téma nabízející kulturologii mimořádně bohaté a dosud minimálně využitě možnosti. Je-li uchopeno tak, jak naznačuje zvolené spojení *pivní a hospodská kultura* a jemu odpovídající struktura předkládané práce, dovoluje vést příčný řez kulturou od zdánlivě „předkulturních“ a „mimokulturních“ determinant a rozměrů každodennosti po subtilní otázky umělecké kultury či zdrojů národní mentality, navíc nikoliv staticky, ale v plné dynamice kulturněhistorického vývoje. Tyto možnosti naznačily například některé referáty na literárněvědné a kulturněhistorické konferenci Ústavu pro českou literaturu AV ČR *Hospody a pivo v české společnosti*. Jaké nároky téma klade, dokládá fakt, že se za necelých 14 let od této konference ve výzkumu pivní a hospodské kultury v našem prostředí mnoho neudálo, snad až na výzkum Karla Altmana z EÚ AV ČR a ÚEE MU, jehož výsledky shrnuje kniha *Zlatá doba štamgastů pražských hospod* (Brno 2003).

Autorka v úvodu formuluje klíčové otázky výzkumu způsobem, který svědčí o důkladném promyšlení tématu a cesty k němu a o stejně důkladné přípravě heuristické i metodologické. Základní východisko je formulováno lapidárně: „*Pivo jako nápoj je kulturním elementem, který kolem sebe řetězí činnosti, profese, ideje či artefakty a vytváří tak kulturní konfiguraci.*“ (s. 5). Logicky pak vychází od rozměru alimentárního. Oceňuji, jak zde pracuje s vlivnou prací bolonského medievalisty Massima Montanariho *Hlad a hojnost. Dějiny stravování v Evropě*, jak bezpečně udržuje komplexnost a proporčnost pohledu v komplikovaném prostoru mezi etnickým a sociálním, mezi klimatickou determinovaností a kulturními stereotypy. Také celek výkladu neztrácí nikde pro jedno druhé, nutná oscilace mezi nápojem a kontexty jeho konzumace je kompozičně regulována do přehledného tvaru. V logické posloupnosti sleduje text jejich jednotlivé horizonty s redukcí na české prostředí. Tato redukce v důsledku znamená soustředění na Prahu s plným vědomím, že zkoumání prostředí menších měst a venkova by poskytlo poněkud odlišný obraz. Na druhé straně otevřela širší rozpětí záběru směrem k prostředí velkoměstských uměleckých, intelektuálních a studentských komunit. Práce logicky graduje ke kapitole *Ženy a hostince*. Cennou součástí jsou dvě soupisové přílohy, přehledně zpracovávající strukturu pivovarů na území dnešní České republiky po

roce 1948 a dnes s retrospektivními údaji. Autorka věnovala adekvátní pozornost stavbě textu i finální redakci, drobných chyb typu fonetického přepisu *Rituale Romanum* na s. 34 je v textu minimum.

Celkově mohu z pozice oponenta konstatovat, že kolegyně Soudková díky promyšlenému přístupu dostala nárokům svého obtížného tématu a vytvořila zralou, přehledně a kultivovaně napsanou, doslova čtivou, přitom odborně přesvědčivou syntézu, dobírající se podstatných specifik české kultury v jejím historickém vývoji i podstatných specifik života lokálních komunit. Rigorózní práci Jitky Soudkové *Pivo a hospody v kultuře české společnosti* proto **doporučuji k obhajobě.**

V Praze 16. dubna 2008

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.